

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 02.09.1997, sp. zn. 1 Tyno 231/97, ECLI:CZ:NS:1997:1.TVNO.231.1997.1

Číslo: 10/1998

Právní věta:

Za závažné důvody, pro které nemohlo být trestní stíhání skončeno ve lhůtě dvou roků trvání vazby podle § 71 odst. 3 tr. ř., nelze považovat takové okolnosti, které spadají do sféry organizace výkonu soudnictví a spočívají výlučně na straně státu. Těmito okolnostmi proto není možné odůvodnit prodloužení vazby nad dobu dvou roků.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.09.1997

Spisová značka: 1 Tyno 231/97

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vazba

Předpisy: § 71 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zrušil ke stížnosti obviněného usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 1997 sp. zn. 10 Ntv 14/97 a zamítl návrh na prodloužení vazby obviněného v trestní věci vedené u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 4 T 97/96.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Vrchní soud v Praze podle § 71 odst. 3 tr. ř. prodloužil vazbu obviněného S. Č. v trestní věci vedené u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 4 T 97/96 do 15. 12. 1997.

Proti usnesení podal obviněný v zákonné lhůtě stížnost. Namítl, že rozhodnutí o prodloužení vazby je neopodstatněné. Navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil.

Nejvyšší soud přezkoumal podle j 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že stížnost je důvodná.

Obviněný je stíhán pro dva trestné činy loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., které měl spáchat jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 odst. 1 tr. zák. Trestní stíhání je ve stadiu po podání

obžaloby. Hlavní líčení nebylo dosud nařízeno. Obviněný je ve vazbě od 24. 8. 1995. V nynějším stadiu řízení je ve vazbě z důvodu uvedeného v § 67 písm. a) tr. ř. Doba dvou roků, na kterou je trvání vazby omezeno podle § 71 odst. 3 tr. ř., uplynula dne 24. 8. 1997. Více než 15 dnů před uplynutím této lhůty navrhla předsedkyně senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem prodloužení vazby. V době, kdy byl tento návrh učiněn, byl spis u Krajského soudu v Ústí nad Labem jako soudu, který rozhodoval o stížnosti obviněného proti usnesení Okresního soudu v Teplicích, jímž byla zamítnuta žádost o propuštění z vazby.

Vrchní soud v Praze rozhodl v rozporu se zákonem, pokud vazbu prodloužil.

Podle § 71 odst. 3 tr. ř. vazba v řízení před soudem spolu s vazbou v přípravném řízení nesmí trvat déle než dva roky. Pokud nebylo možné pro obtížnost věci nebo z jiných závažných důvodů trestní stíhání v této lhůtě skončit a propuštěním obviněného na svobodu hrozí, že bude zmařeno nebo podstatně ztíženo dosažení účelu trestního řízení, může o dalším trvání vazby na nezbytně nutnou dobu rozhodnout vrchní soud.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že prodloužení vazby nad dobu dvou roků není vázáno jen na existenci některého z důvodů vazby podle § 67 tr. ř. Musí být splněny ještě další dvě podmínky. První z nich je to, že ve lhůtě dvou roků trvání vazby nebylo možné skončit trestní stíhání pro obtížnost věci nebo z jiných závažných důvodů. Druhou z nich je to, že propuštěním obviněného na svobodu je ohrožen účel trestního řízení. Přitom obě uvedené podmínky musí být splněny současně.

V posuzované věci není splněna ta podmínka pro prodloužení vazby, kterou zákon v ustanovení § 71 odst. 3 tr. ř. vymezuje tak, že trestní stíhání nemohlo být ve stanovené lhůtě skončeno pro obtížnost věci nebo z jiných závažných důvodů.

Obžaloba byla podána celkem na šest obviněných pro trestnou činnost, která měla být spáchána celkem čtyřmi útoky. V obžalobě bylo navrženo, aby v hlavním líčení bylo vyslechnuto celkem 12 svědků, aby byly přečteny protokoly o výslechu tří svědků z přípravného řízení, aby byly přečteny dva znalecké posudky, z nichž jeden z oboru ekonomiky měl jednu stranu a druhý z oboru zdravotnictví měl dvě strany, a aby byly přečteny listinné důkazy. V době podání obžaloby měl trestní spis 360 listů. V případě tří útoků uvedených v obžalobě mělo jít o trestné činy loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. (nehledě na zvláště nebezpečnou recidivu), jejichž podstatou bylo to, že obvinění napadli různé poškozené, kterým ve dvou případech způsobili drobná zranění bez pracovní neschopnosti a v jednom případě způsobili zranění s dobou léčení 3 dny a kterým odcizili v jednom případě radiomagnetofon a peníze v celkové hodnotě 3380 Kč, v druhém případě částku nejméně 1700 Kč a v třetím případě částku nejméně 2150 Kč. Čtvrtým útokem uvedeným v obžalobě měl jeden z obviněných (odlišný od obviněného S. t.) spáchat dva trestné činy zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. neplacením výživného na nezletilé děti.

Z hlediska povahy, rozsahu a závažnosti žalované trestné činnosti a z hlediska okruhu prováděných důkazů je namístě závěr, že projednávaná věc svou obtížností nijak podstatně nepřekračuje stupeň obtížnosti, který je v praxi orgánů činných v trestním řízení obvyklý. Nelze pominout, že prodloužení vazby nad dobu dvou roků podle § 71 odst. 3 tr. ř. je výjimkou z ústavně garantované zásady, že trvání vazby je omezeno na dobu stanovenou zákonem (čl. 8 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). Proto, má-li být obtížnost věci důvodem prodloužení vazby, musí jít o takový stupeň obtížnosti, který již je mimořádný. O takový případ však v posuzované věci nejde. Argument předsedkyně senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem uvedený v návrhu na prodloužení vazby a odkazující na obtížnost věci, který v napadeném usnesení převzal i Vrchní soud v Praze, proto nelze akceptovat.

Prodloužení vazby nelze opřít ani o jiné závažné důvody, jaké má na mysli ustanovení § 71 odst. 3 tr.

ř. v souvislosti s neskončením trestního stíhání ve lhůtě dvou roků trvání vazby. Stav řízení v posuzované věci je poznamenán zdlouhavostí, která je především důsledkem toho, že Okresní soud v Teplicích byl po neúměrně dlouhou dobu nečinný.

Obžaloba byla podána dne 23. 4. 1996. Okresní soud v Teplicích usnesením ze dne 28. 6. 1996 vrátil věc státnímu zástupci k došetření. Toto rozhodnutí učinil při předběžném projednání obžaloby. Opis usnesení byl doručen oprávněným osobám v době mezi 8. 7. 1996 a 26. 7. 1996. Avšak bez zjevného důvodu, který by vyplýval ze spisu, byla věc teprve dne 3. 1. 1997 předložena Krajskému soudu v Ústí nad Labem se stížnostmi podanými proti usnesení o vrácení věci (jímž bylo též rozhodováno o vazbě obviněných). Krajský soud v Ústí nad Labem o stížnostech rozhodl usnesením ze dne 13. 1. 1997 a poté byl spis dne 22. 1. 1997 vrácen Okresnímu soudu v Teplicích. Se zřetelem k obsahu usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem měl Okresní soud v Teplicích projednat věc v rozsahu tří bodů obžaloby v hlavním líčení (ohledně čtvrtého bodu byla věc vyloučena ze společného řízení a vrácena státnímu zástupci k došetření). Hlavní líčení však dosud nebylo nařízeno, aniž by ze spisu vyplývaly důvody tohoto stavu. Nečinnost Okresního soudu v Teplicích tedy způsobila vyčerpání podstatné části dvouleté vazební lhůty. Za této situace nelze činit přesvědčivý závěr, že v uvedené lhůtě nebylo trestní stíhání skončeno ze závažných důvodů.

Předsedkyně senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem v návrhu na prodloužení vazby uvedla, že průtahy v řízení jsou odůvodněné špatným obsazením Okresního soudu v Teplicích soudci trestního úseku, kteří v omezeném počtu nejsou schopni včas zvládat všechny věci, které napadají ve značném rozsahu. Vrchní soud v Praze se s tímto argumentem chybně ztotožnil.

Citované důvody spadají do sféry organizace výkonu soudnictví a samy o sobě zásadně nemohou být pokládány za závažné důvody neskončení trestního stíhání ve lhůtě dvou roků trvání vazby ve smyslu § 71 odst. 3 tr. ř. Jestliže stát v tomto ustanovení zákonodárnou cestou stanoví časový limit trvání vazby, je vyloučeno, aby nedodržení tohoto limitu mohlo být odůvodňováno tím, že stát sám ho není schopen dodržet pro různé organizační, technické, personální a jiné podobné obtíže, které spočívají výlučně na jeho straně.

Protože stav, kdy trestní stíhání nebylo skončeno ve lhůtě dvou roků trvání vazby, nemá původ v obtížnosti věci ani v jiných závažných důvodech, jaké má na mysli ustanovení § 71 odst. 3 tr. ř., nepřicházelo prodloužení vazby podle tohoto ustanovení v úvahu, a to ani za situace, kdy jinak lze souhlasit s tím, že u obviněného trvá důvod vazby podle § 67 písm. a) tr. ř. a že jeho propuštěním na svobodu může být ohrožen účel trestního řízení.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a zamítl návrh na prodloužení vazby obviněného S. Č.